

ОЛЕКСАНДРІЙСЬКИЙ

БЮЛЕТЕНЬ

Офіційний орган м. Олександрії та району.

Рік видання 2, ч. 56 (80).

Субота, 10 жовтня

1942 р.

Ціна 1 крб.

3 Головної Квартири Фюрера

6-10 1942 р.

Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:

У районі Кавказу ворог у нещадній боротьбі віддається з височини до височини. Вчора, не довлячись на запеклий опір, утратив він у горах на північний схід від Туапсе і на Тереку дальші міцно побудовані гірські позиції й укріплені селища.

У Сталінграді в окремих учасках бою здобуто нові успіхи. Бойова авіація підтримувала штурмові відділи армії. На північний захід від міста вдалось оточити ще одну групу ворога.

На Донському фронті румунські, італійські і мадярські війська відбили багато спроб переправитись і контратакувати ворога.

На середньому відрізку фронту успішними операціями ударних військ знищено численні ворожі бункери і бойові точки, а заголя їх узяті в полон або знищено.

Власна атака на південний схід від Ільменського озера привела вчора до значного виграшу території.

Перед Африкою й перед південноамериканським узбережжям потопили підводні човни 5 ворожих торговельних пароплавів разом на 26.000 рбт.

Окремі британські літаки налітали вчора на північні і західні німецькі області. Окремі фугасні бомби спричинили лише незначну шкоду.

Минулої ночі британська авіація робила нальоти на голландську і західнонімецьку області. Населення мало втрати. У житлових варталах декількох міст виникли пожежі, спричинено шкоду речам і будівлям. За дотеперішніми відомостями, четверо з нападених бомбовців збито нічними винищувачами і зенітною артилерією.

Бої за Сталінград

БЕРЛІН.—З військових кіл повідомляють: В Сталінграді пересунувся в останні два дні весь тягар боїв більше до північних німецьких позицій. В північній частині міста артилерійські та повітряні бої, а також нальоти авіації розвинулися до непередбаченої дотепер величини.

Німецька піхота та піонери пробивається крок за кроком вперед. Безперервно снадали також і вчора ескадрильї стрімбоспадных літаків на пороблені в руїнах блоків будинків бойові бункери та розбивали своїми цільними влучаннями силу опору більшовиків.

Позиціями в становища батарей знищено 7 ворожих гар-

мат і висаджено в повітря склад амуніції. Під час нальотів на приготуванні до наступу танки розбили бомби німецьких та румунських бойових літаків 10 більшовицьких танків. Надаремно намагалися ворожі відділи штурмових літаків вступити в бій.

Іх затримано ще перед Волгою і в запеклих повітряних боях відбито, а рівночасно зенітна артилерія з берега Волги спрямувала свій вогонь на артилерійські позиції, рух на ріці та укріплення фабрик в північній частині міста. Вогнем бортової зброї німецьких, хорватських та румунських винищувачів і заслонним вогнем зенітних гармат збито 23 більшовицькі літаки.

Тяжкі нальоти німецьких бойових літаків на при- стань Туапсе

БЕРЛІН.—Як довідується ДНБ, перевели німецькі бойові літаки тяжкі нальоти на пристань Туапсе на східному побережжі Чорного моря дня 24 вересня. Бомбами тяжкого калібру пошкоджено портові споруди та складові бараки, в яких повстала велика загроза пожежі. Поцілено багатьма бомбами і підпалено один корабель, що плав похід більшо-

вицьким побережжям і був навантажений гарматами, затримався тяжко ушкоджений ніселя нальоту німецьких бойових літаків. Один спостережений німецькими розвідувальними літаками ворожий підводний човен був заатакований бомбами та бортовою зброєю, ще поки він зміг загуртисся. Бомби впади близько біля підводного човна і спричинили тяжкі ушкодження, так що треба числити, що підводний човен затонув.

ЗДОБУТТЯ ОРЛОВКИ

БЕРЛІН.—Про здобуття штурмом передмістя Орловка на північному краю Сталінграду довідується ДНБ від воєнного кореспондента таке: «Індустріалізація і зв'язане з тим розширення Сталінграду створили з Орловки передмістя, заселене головним чином робітниками віддаленої на яких 4 км. фабрики тракторів «Черчіньський».

Вже кілька тижнів до того, коли насувалася щораз більша загроза для Сталінграду, приказали більшовики також цивільному населенню копати про-

титанкові рови, перетворили кожний дім в опірний пункт, поробили широкі дротяні засіки та позакладали міни.

Після сильної артилерійської підготовки приступила піхота при тісній співпраці з танками, батареями штурмових гармат, зенітними гарматами та піонерами і здобула одно гніздо опору за другим. Закопчені стіни та кілька стоячих коминів між тліючими руїнами—це рештки цієї робітничої оселі, що її наказ Сталіна зробив немилосердним полем бою.

„З моментом підписання пакту трьох розпочався новий світ“

РИМ.—Італія, Німеччина та Японія сполучили в один непохитний блок всі великі традиції їхньої військової сили та їхнього політичного впливу для могутніх воєнних та моральних сил їхніх народів, пише дипломатичний співробітник «Агенції Стефані», з нагоди річниці підписання пакту трьох. Проваджений ними рух проти англо-саксонських держав, говориться в статті далі, обіймає сьогодні Європу і Азію з півтора мільярдом людей, тобто три четверті людства.

Італія, Німеччина та Японія

перебрали на себе провід у боротьбі з англо-саксонськими зазіханнями на панівне становище в світі та беруть на свою відповідальність за те, щоб побудувати на більш логічних, більш справедливих та міцніших основах відносини між народами, щоб всі народи світу могли жити в своїх природних границях та розвиватися. Пакт трьох змагає за знесення поневолення народів расою, яка вважає всі інші народи своїми колоніями та протекторатами. З моментом підписання пакту трьох розпочався новий світ.

Новий випадок шпигунства у шведській армії в користь Советського Союзу

СТОКГОЛЬМ.—Шведська влада викрила у шведській армії новий випадок шпигунства в користь Советського Союзу. Шпіонаж ведено через стокгольмську філію советського бюро подорожей інтуриста та її керівника Сидоренка. Осередком цього нового випадку шпіонажу є Сидоренко, що навіязав планові взаємини з різними шведськими колами, щоб вивідати військові тайни, а також одна шведська родина.

Шведська влада заарештувала сьогодні сержанта Залліна з одного новоствореного шведського панцерного регіменту та його дружину і 17 літню дочку. Як подає «Афтонбладет», який, як і інші стокгольмські

часописи, великим друком повідомляє про цей випадок, мова йде про військового шпіонажа. В цій справі замішані також члени прибічної гвардії Свеа, що про їх арештування повідомлялося недавно. «Афтонбладет» підкреслює, що советсько-російське бюро інтуриста виявилось ва ділі шпигунським центром.

Заарештований сержант признався, що одержував від керівника бюро інтурист, Сидоренка, гроші за повідомлення військового змісту. Дружина сержанта та його дочка одержували також грошові подарунки. Загально заплатив Сидоренко, як досі відомо, заарештованій родині 4000 крон.

ПРО ДРУГИЙ ФРОНТ

АМСТЕРДАМ.—Як повідомляє британська служба вістей, підкреслив сьогодні Черчіль в па-

латі громад «конечність стриматися зі всякими даними про другий фронт».

Щораз більші труднощі поста- чання в Англії

АМСТЕРДАМ.—Як повідомляє британська служба звідомлень, заявив британський міністр прохарчування Вульстон у своїй промові в Единбургу дослівно таке: «В надходячих 12 місяцях наступлять в Англії в ділянці прохарчування великі зміни, яких не можна уникнути».

Великі успіхи японського флоту

ТОКІО.—Японські ранні видання газет підкреслюють великими заголовками успіхи японського флоту. Часописи вказують на те, що японські морські сили після своїх успіхів на Індійському та Тихому океанах пробираться тепер також вже на Атлантийський океан, що був дотепер тереном операцій італійських та німецьких морських сил.

Рівночасно підкреслюється також вперше, що німецький флот пробрався рівно ж на Індійський океан і тим самим подав руку своєму союзникові на японському терені операцій. Тим самим вперше в повному розмірі переведено співпрацю всіх морських сил держав осі—говориться далі—і це означає далеко більшу загрозу для Англії і З'єднаних Держав, ніж будьколи дотепер. Всі часописи висловлюють надію, що за цим першим доказом ефективної співпраці наступлять дальніші великі дні перемог.

Советські брехні

БЕРЛІН.—Щодо советських тверджень, що різні німецькі генерали усунені зі своїх становищ, або загинули, довідується ДНБ з військових кіл, що генерал-полковник фон-Кляйст, про якого більшовики весь час подавали, що він убитий, тим часом відзначився новими тяжкими ударами, які він на чолі своїх воєнків завдав ворогові. Німецький генерал Білсфельд—всупереч всім твердженням ворога—тішиться, як командант Позену, найкращим здоров'ям. Німецький генерал Бель, про якого смерть повідомляла Москва, взагалі не існує.

Нагорода за добру співпрацю населення

РІВНЕ.—Нове виконавче розпорядження Райхскомісара для України, гауляйтера Еріха Коха, до валютного розпорядження постановляє, що посвідки, які видані при обміні рублів за великі рублеві банкноти, будуть виплачуватися, згідно ближчої вказівки Райхскомісара, і що перша частинна виплата почнеться з 1 грудня 1942 р.

Це розпорядження здивує і поставить питання, чому взагалі зразу було виміняно на готівку малі советські банкноти, а за великі було видано посвідки відбору, коли планувалося так швидко починати із виплатою. Причини цього були різні: Спершу ніхто не мав уяви про висоту грошових сум в обігу, і треба було усталити, який великий грошовий оборот, що безперечно сильно збільшився, а також чи було приготовано для виміни вистачальну кількість банкнотів-карбованців. Потім було важливо поставити грошеве питання на здорові основи і щомога зменшити нерівність між грошем в обігу та подачею товарів на ринку, яка повстала в Україні в наслідок лахого більшовицького господарювання та війни.

При цьому треба було зважати на те, що населення скучило в своїх руках вистачальні грошеві засоби, щоб закуплювати існуючі потрібні товари. Зокрема ніяк не можна було скривдити великої частини населення перед тими, які зуміли придбати в своє посідання високі грошеві суми неправним способом,—напр., грабжем державних кас та спекуляцією. Рівно ж самозрозуміло не беремо під увагу вміння на готівку советських банкнотів, які занесли в Райхскомісаріат Українські агенти і банди, щоб підірвати валюту і посягти таким чином на порядок. Вміною на готівку малих банкнотів і записанням більших на конта далекосягло здійснювалися заміри цивільної влади Райхскомісаріату України для створення впорядкованих валютних відносин.

Німецькі валютні розпорядження знайшли в Україні корисний відгук. Нова валюта тішиться повним довірям населення. Українці знають, що німці працюють всіма засобами для господарського розвитку України. Вони вірять в те, що впорядкування грошового питання знайде з німецької сторони справедливую розв'язку, яка є в інтересі населення. Це довіря не завело, але знайшло свою нагороду в третьому виконавчому розпорядженні до валютного розпорядження. Приготовлення до частинної виплати окремих рахунків в повному ході. Буде своєчасно повідомлено, що точно 1 грудня 1942 р. можуть починатися виплати.

Боли до виплати приходять швидше, ніж цього чекало громадянство, тоді це розпорядження має свої причини. Обмін банкнотів відбувся без жадних непорозумінь. По його закін-

ченні має тепер Центральний Емісійний Банк кінцевий перегляд обігу грошей в Україні. Тепер можна встановити, коли і в якій кількості можна почати виплату відбірних посвідок, бо переважаюча частина населення відбувала цієї весни і в літі свої зобов'язання в польовій-роботі та при верстатах праці і так причинилася до того, що перший крок для господарського розвитку краю був успішний.

Скоріший початок виплат на основі посвідок—це подака Пана Райхскомісара для України, гауляйтера Еріха Коха, за доконану працю. Це буде заохоченням, щоб не змучитися також і на майбутнє. Від відношення українців, зокрема від активності їхньої співпраці при господарській відбудові краю, залежати, коли за першою виплатою зможе послідувати друга.

Земельна реформа в Житомирській генеральній окрузі

ЖИТОМИР.—В ході здійснення нового земельного закону розділено дотепер в Житомирській генеральній окрузі понад 8500 га. присадбною землі в таких громадських господарствах, які цілковито виконали свій обов'язок поставки. Коло 800 громадських господарств перетвориться ще в цьому році, по скінченню міричних праць, на хліборобські спілки. В скорому часі відкриються перші хліборобські спілки.

Високий магістрат тоді велими образився й наказав негайно обер-офіцерові з 16 воєнками варушити до оселі резидента і там сторожити Войнарівського, тим більше, що московський резидент приставив до нього московську варту.

Так подає німецький хроніст. З документів, у тому числі пот московського царя, видно, що цар домагався арешту, начебто для з'ясування рахунків з московським царем, але це була вигадана причина, бо Мазепа і український старб був багатший за московський. Офіційний гамбурзький «Курір» пише про це так: «Наше місто вило жертвою непорозуміння»: князь Войнарівського, небожа гетьмана Мазепи, заарештував московський резидент. Ця сума подія може потягнути за собою важливі наслідки. В арешті брали участь 12 переодигнених драгунів. Нахабний цей арешт у нейтральному місті викликав обурення дипломатів усіх держав. 13 жовтня пруський резидент Бурхардт сповіщає свого короля про те, що «проти бажання магістрату арештовано Войнарівського, якого визволення домагаються шведи, твердячи, що він є полковником гвардії шведської армії. Цей кавалер заслужив на співчуття та жалі».

Нові грошеві знаки на 1 та 200 крб.

РІВНЕ.—Центральний Емісійний Банк в Україні видає дотепер грошеві знаки на 5, 10, 20, 50, 100 та 500 карб. Для улегшення грошового обороту виставляється тепер також грошеві знаки на 1 та 200 карб., які в найближчому часі випустяться.

Знак на 1 карб. є менший від знаку на 5 карб. і має оливково-зелене тло. На передній стороні виписано сірим друком великий знак «1» і навколо великими буквами слово «один». Знак на 200 карб. має посередню величину між знаком на 50 та 100 карб. Він має оливково-зелене та бронзове тло. На передній стороні має напівобраз селянки. Обидва знаки так, як і всі видані дотепер, написані на передній стороні в німецькій, а на відворотній стороні в українській та українській мові.

Фармацевтична школа в Умані

УМАНЬ.—Створена тут фармацевтична школа недавно знову розпочала свою працю. У школі навчається 221 учень. Навчання проходить безперервно. Згідно з навчальним планом, кожний учень відбуде двохмісячну практику в місцевих аптеках. Учні цієї школи збирають лікарські рослини, досі зібрано понад 2 тонни.

Міська бібліотека в Крем'янці

КРЕМ'ЯНЕЦЬ.—У Крем'янці відкрито міську бібліотеку, в якій можна користуватись книжками фахового змісту—сільське господарство, техніка, медицина і т. д.

СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКІ ПОРАДИ

Після закінчення посіву озимини перенключіть все живе тягло на оранку зяблі.

Використовуйте сприятливу погоду, збирайте бавовну, старанно її сортуйте, підсушуйте на сонці й здавайте до заготпунктів.

Знищуйте бур'яни в садах і на ланах до висипання насіння, використовуйте бур'яни на паливо.

Утворюйте приманку для садових шкідників навколо стовбурів і знищуйте їх.

Як уникнути гірких огірків

РІВНЕ.—В цьому році маємо багато огірків, і кожен може їсти багато цієї поживної городини. На жаль, завше є між ними гіркі огірки. Треба цілком виразно сказати, що гіркі огірки не шкодять здоров'ю. Кожна господиня може зменшити або усунути гіркоту смаку, коли вона їх грубо обере і обріже кінці. Гіркі матерії знаходяться в зелених клітинах під душепшою, і тому огірки є найбільш гіркі на кінцях, бо там найгустіше лежать клітини.

Від чого повстає ця гірка матерія, і що може допомогти в тому випадкові городнику? Огірки мають в собі гірку матерію, яка розпущена в сокові. При нормальних добрих умовах росту ця кількість гіркої матерії така мала, що не впливає на смак

огірків. Певно, що гіркість огірків викликається якоюсь ненормальністю в рості.

Є різні причини цього явища. 1. Сухий ґрунт; тому треба вважати на те, щоби земля під огірками була завжди достатньо волога.

2. Вживання холодної води до поливання. Як всюди в городках, так і тут, треба вживати води, яка встоялася.

3. Безпосереднє світло сонця; тому важним є, щоби самі овочі були затінені листям або в якийсь інший спосіб.

4. Тваринні або рослинні шкідники, які впливають на ріст.

Про це все мусимо в слідуючому році подумати, щоби мати змогу їсти огірки без гіркої смаку.

Курси комбайнерів

ЧЕРКАСИ.—При Черкаській МТС розпочалося навчання на курсах комбайнерів. Розклад занять на курсах побудовано так,

що теоретичні лекції чергують-ся з практичними. При курсах є Ідальня та гуртожиток.

Чому вчилися від Петра I Сталінські НКВД-исти?

(Продовження)

Ціла Європа співчувала Войнарівському. Про арешт писали іспанські, французькі, англійські, голландські та ін. урядові газети.

Писали в таких виразах: «Світ обурений цим порушенням права притулку, святим правом кожної суверенної держави». Або: «Споконвіку і Гамбург був вільним містом, що визнавав лише зверхність німецького сейму. Тепер його вольністю прийшов кінець». «Москвини на його території захопили не москвина, а козацького полковника».

Магістрат Гамбурга, з огляду на ряд одержаних нот від сусідніх держав у зв'язку з цією справою, попав у важке становище.

Войнарівський через резидента звернувся до царя—«голови німецької імперії» та до володарів інших держав. У відповідь на це 19 жовтня 1716 року, о третій годині дня, відбулася урочиста конференція царського амбасадора в Гамбургу та почесних послів перед

магістратом. Магістрат обіцяв не видавати Войнарівського. Московський цар тоді надіслав ультиматум з жаданням видати негайно Войнарівського, погрожуючи виступом війська. Шведський король загрозив інтервентією флоту в разі видачі, а 2 грудня надійшла нота німецького царя, в якій писалось: «Ного царська величність через Ексцеленцію віцеканцлера Священної Імперії повідомила царського амбасадора в Відні, що на випадок, якби він мав якусь претензію до кавалера Войнарівського, нехай передасть скаргу у найвищий Імперський суд» та підкреслювалось, що магістрат не має права видати його в чужі руки.

3 грудня посла Гамбурга просили московського царя не домагатися видати Войнарівського, але цар загрозив, що Шереметєв рушить на Гамбург армією. Одночасно віроломні москвини загарантували перед Європою, що коли Войнарівський з'явиться до царя,—його

буде відпущено вільно назад по «розмові», він мотиме жити, де схоче, в Європі, а його рідню повернуть з Сибіру й повернуть йому спойфісковані маєтки, і Данський і Саксонський посла обіщали в імені царя повну амністію його близьких та гарантію свободи.

В наслідок того всього вже 5 грудня був Войнарівський в московського царя, а 8 грудня вже його вперше торгували. Потім він попав до Петропавлівської в'язниці у Петербурзі. По довгому катуванні заслано його в 1724 році до Якутська, де він і помер десь коло 1740 року.

Як бачимо, не без причини захоплюються теперішні сталінські кати Петром I, адже ж вони у нього вчать, вони мріяли, щоб так, як і він, поручувати права європейських держав, творити дальше свої заочини, мріяли про те, щоб диктувати свої домагання європейським народам і ігнорувати німецьку суверенність! Як віроломство, так і цинічна безличність були все ознакою московської політики. А приятелями українців, що стояли на сторожі права та не відмовляли ошкі нашим емігрантам, були європейські держави, а в першу чергу Німецький Райх, німецький народ.